

نشاط اجتماعی با تاکید بر فرهنگ مشارکت اجتماعی دانشجویان شهر کرمانشاه

زینب رویین تن^۱، افشین رهنما قره خان بیگلر^۲، مریم رویین تن^{۳*}، پروانه رویین تن^۴

تاریخ دریافت: ۱۰ آذرماه ۱۴۰۰ تاریخ پذیرش: ۳۰ بهمن ماه ۱۴۰۰

چکیده

هدف از اجرای این پژوهش بررسی نشاط اجتماعی با تاکید بر فرهنگ مشارکت اجتماعی دانشجویان شهر کرمانشاه بود. پژوهش حاضر برحسب هدف کاربردی و نوع روش پیمایش بود. جامعه آماری پژوهش دانشجویان دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه آزاد اسلامی کرمانشاه بود. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۳۳۰ نفر محاسبه و روش نمونه گیری پژوهش حاضر نمونه گیری تصادفی بود. جهت گردآوری داده‌ها از پرسشنامه استفاده شد. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار Amos تجزیه و تحلیل شده است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد اثرات رضایت از زندگی، رضایت از خود و حرمت نفس بر فرهنگ مشارکت اجتماعی معنادار است و فرضیه‌های پژوهش تأیید شده است. مؤلفه‌های رضایت از زندگی با میزان بار عاملی ۰/۶۴ و ضریب تعیین (R^2) ۴۱ درصدی و مؤلفه حرمت نفس با میزان بار عاملی ۰/۳۷ و ضریب تعیین (R^2) ۱۳ درصدی به ترتیب بیشترین تا کمترین اهمیت در تبیین متغیر نشاط اجتماعی را داشته‌اند.

کلید واژه‌ها: نشاط اجتماعی، فرهنگ مشارکت، فرهنگ مشارکت اجتماعی

^۱ دکتری برنامه ریزی درسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، اراک، ایران

^۲ دکتری مدیریت بازرگانی - مدیریت بازاریابی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

^۳ دکتری جامعه‌شناسی اقتصاد و توسعه، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، اراک، ایران (نویسنده مسئول)*

maryam.rointan13@gmail.com

^۴ دکتری کودکان استثنایی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران

۱- مقدمه

گام نهادن در مسیر توسعه و یا ایجاد جامعه‌ای که در آن آرامش و سعادت محقق شود، به زمینه یا مقدماتی نیاز دارد که به اتکا به آن، این خواست تحقق یابد. از جمله این مقدمات، نشاط اجتماعی است. نشاط در فرایند رابطه فرد با جامعه و گروه تحقق پیدا می‌کند، در غیر این صورت، از نگاه ناظر بیرونی، نشاط چیزی جز مجموعه‌ای از کیفیات روحی و هیجان‌های طرب‌انگیز فردی نخواهد بود. اگر این کیفیت فرح‌بخش، واجد معانی اجتماعی و اهداف جمعی نباشند، تعریفی جز برخی حالات ناهنجار روحی جنون‌آمیز نخواهند داشت. بنابراین، نشاط اجتماعی همان سطح برخورداری از مواهب زندگی عمومی همراه با اقلان ذهنی و اجماع عینی است، یعنی باید تعریف فردی و بیرونی از نشاط باهم مقارن باشند (Anbari, 2012). نشاط و شادی یکی از ابعاد روان‌شناختی فرد و جامعه است و فرد و جامعه هنگامی دارای شادی و نشاط خواهند بود که شاخص‌های معیشتی و رفاهی از یک‌سو و شاخص‌های فرهنگی، علمی و سیاسی آن جامعه از سوی دیگر، از رشد قابل قبولی برخوردار بوده یا دستکم در سطح مطلوبی قرار گرفته باشد (Ezkiya and Ghaffari, 2001). از سال ۲۰۰۰ میلادی به بعد در نگاه سازمان ملل برای تعیین سطح توسعه‌یافتگی کشورها متغیرهای نشاط یا شادکامی، امید به آینده، خشنودی و رضایتمندی افراد جامعه نیز به‌عنوان یک متغیر کلیدی وارد محاسبات شده است، به این صورت که اگر مردم یک جامعه احساس شادکامی، خشنودی و رضایتمندی نکنند، نمی‌توان آن جامعه را توسعه‌یافته (به‌ویژه در حوزه توسعه اجتماعی) قلمداد نمود (Diner and Siligman, 2002).

نشاط اجتماعی یا شادمانی به‌عنوان یک پیامد مهم در احساس رضایت شغلی و خوشبختی انسان مطرح است که نه تنها زندگی شخصی بلکه جنبه‌های اجتماعی حیات ما یعنی کنش‌ها و ارتباطاتی را که با دیگران برقرار می‌کنیم تحت تأثیر خود قرار می‌دهد (Bukharai et al, 2015).

نشاط در همه ابعاد اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی تأثیر دارد. وقتی مردم جامعه‌ای از نشاط اجتماعی برخوردار باشد انگیزه برای مشارکت در همه زمینه‌ها بیشتر خواهد شد. بنابراین می‌توان گفت، فضایی که در آن مشارکت وجود داشته باشد، شادی نیز به وجود خواهد آمد. اگر تلقی ما از این محیط، دانشگاه باشد می‌توان گفت که مشارکت دانشجویان در عرصه‌های مختلف اجتماعی، سیاسی، فرهنگی باعث بالا رفتن روحیه‌ی شادابی و نشاط و رشد کمی و کیفی دانش و آگاهی در آنان شده و به‌موجب آن سطح توسعه‌ی علم و تکنولوژی در جامعه نیز افزایش می‌یابد. در حقیقت جامعه‌ی سالم، مستلزم یک نظام آموزشی زنده و مترقی است و دانشگاه نیز در این نظام آموزشی، بستری است که بدنه اصلی آینده‌سازان جامعه، که همان دانشجویان باشند را در خود جای داده است. ضرورت پرداختن به مقوله نشاط و عوامل ایجادکننده آن، از آنجا ناشی می‌شود که هم جامعه و هم نظام آموزش عالی کشور بالأخص دانشگاه از کمبود و یا نبود آن رنج می‌برند و در این زمینه نیز تحقیقات نظام‌داری صورت نگرفته است (Karami Nouri et al., 2002).

ضرورت توجه به شادی و نشاط در برنامه‌ریزی‌های اقتصادی و اجتماعی دولت‌ها نیز خود را نشان می‌دهد و اگر دولت‌ها به بالا بردن سطح شادی در جامعه توجه کنند، در اجرای برنامه‌های خود

موفق تر هستند؛ چراکه با شاد یا غمگین شدن یک نفر تمامی جامعه تأثیر می‌پذیرند، یعنی غم یا شادی، فردی نیست و در یکجا باقی نمی‌ماند، بلکه به همه افراد سرایت می‌کند (Rahimi, 2009). نشاط اجتماعی سرآغاز توسعه هر جامعه محسوب می‌شود و بی‌توجهی به این موضوع زمینه تخریب جامعه را فراهم می‌آورد. پس لازم است عوامل مؤثر در ارتقای شادی‌های افراد را بشناسیم و برای گسترش این عامل‌ها در جامعه تلاش کنیم؛ زیرا توفیق هر جمع و جامعه‌ای بستگی به نیروهایی دارد که خود را قبول دارند و شادمان هستند و دور از سستی و افسردگی روزگار می‌گذرانند و برنامه‌ریزی برای هر جامعه نیازمند شناخت وضعیت نشاط اجتماعی است (Khorshidi, 2013).

یکی از راه‌های تحکیم روابط انسانی از طریق مشارکت میسر می‌گردد. جامعه‌ای که در آن، میزان مشارکت، همکاری و نوع دوستی بین افراد بالا باشد، در این جامعه افراد در عین انجام کارهای شخصی، در پیشبرد کارهای دیگر و انجام فعالیت‌های جمعی مشارکت دارند. این مشارکت‌جویی نوعی احساس رضایت و انرژی مثبت نسبت به خود و پیرامون در افراد ایجاد کرده و در نتیجه میزان نشاط و شادی را در سطح جامعه بالا می‌برد. شادی و خرسندی تک‌تک افراد جامعه در شبکه مبادلات بین جامعه‌ای تحقیق یافته، کم و کیف شادمانی افراد با احساس رضایت و خشنودی آن‌ها از خود و پیرامون خود میسر می‌گردد (Chelipi, 2009). مشارکت فرآیند تصمیم‌گیری و حل مشکل است و درباره افراد و گروه‌هایی به کار می‌رود که منافع، علایق، تخصص و دیدگاه‌های مختلف دارند و برای نفع رساندن به کسانی کار می‌کنند که تصمیم‌ها و اقدامات بعدی‌شان بر آن‌ها تأثیرگذار خواهد بود (Sirisak, 2009). یکی از مهم‌ترین اصول در حوزه مدیریت منابع انسانی، توجه به مقوله شادی و نشاط انسان‌ها است، زیرا انسان با نشاط، انسانی کارا، مولد، مبتکر و سازنده است و همین اعمال مثبت به مشارکت او کمک شایانی خواهد کرد. بنابراین هرگونه برنامه‌ریزی توسعه و سیاست‌گذاری فرهنگی مستلزم بذل توجه به مقوله شادی و نشاط است. نتیجه تحقیقات متعدد نشان می‌دهد که افرادی که با نشاط هستند، احساس امنیت بیشتری کرده، آسان‌تر تصمیم می‌گیرند و نسبت به کسانی که با آن‌ها زندگی می‌کنند رضایت بیشتری دارند. ولی از آنجایی که نشاط تأثیر بسزایی در مشارکت اجتماعی دارد، بررسی نشاط و تأثیر آن بر روی مشارکت اجتماعی شهروندان کاملاً ضروری و دارای اهمیت هست (Hezarjaribi, 2014).

شاد بودن جامعه یکی از عوامل مؤثر به توسعه اقتصادی - فرهنگی و اجتماعی و سیاسی است و باعث کاهش نابسامانی‌های خانوادگی و افزایش میل و رغبت تحصیلی و دل به کار دادن و افزایش تولید می‌شود (Azizi, 2009). شادکامی و نشاط از ویژگی‌ها و روحیاتی است که در زندگی اجتماعی نقشی اساسی و بنیادین ایفا می‌کند، به گونه‌ای که در مقایسه با هر خصلت و روحیه دیگر، بیشترین سهم را در بهبود روابط و معاشرت‌ها بر عهده دارد (Asghar Kia and Amiri, 2013). جان استوارت میل معتقد است نشاط جایی است که ارزش اجتماعی برتر حاکم باشد. برای وی هر ترکیبی از لذت‌ها که لزوماً دردناک نباشد به منزله نشاط

نیست (Leiden, 2011). به عبارت دیگر، نشاط به خودی خود ریشه در اجتماع دارد به طوری که افزایش نشاط مردم را، می توان یک شاخص نهایی از یک جامعه خوب در نظر گرفت؛ بنابراین نشاط یک موضوع جامعه شناسی است (kim, 2011). متغیرها و عوامل زیادی با میزان نشاط اجتماعی در جامعه مرتبط هستند که از میان آن ها، میزان مشارکت اجتماعی متغیر مهم تأثیرگذار بر موفقیت برنامه های توسعه، رفاه و بهزیستی جامعه است. این پدیده که به وسیله تراکم شبکه اجتماعی و روابط افراد سنجیده ای شود، در بسیاری از مطالعات با سلامت و نشاط افراد جامعه مرتبط است (کاواچی و همکاران، ۲۰۰۸). هو معتقد است نشاط شامل، تجارب مطلوبی می شود که هر فردی از زندگی گذشته، در حال حاضر خود و آینده اش کسب کرده، می کند یا خواهد کرد. روانشناسان اخیراً با مطالعه این مفهوم، متوجه شده اند که نشاط فقط یک حالت درونی زودگذر نیست (Hew, 2011). بلکه می تواند به عنوان یک وضعیتی ذهنی از رضایت و خرسندی و هم به عنوان احساسات مثبت در نظر گرفته شود (Lu and Gilmour, 2004). با این وجود، جامعه شناسان معتقدند که اگرچه نشاط نشان دهنده ای حالتی از ذهن فرد است ولی بدین معنی نیست که نشاط توسط نگرش ذهنی و بدون در نظر گرفتن شرایط اجتماعی که فرد در آن قرار گرفته است، شناخته شود (kim, 2011). بنابراین، تحقیق حاضر درصدد است تأثیر نشاط اجتماعی بر مشارکت اجتماعی را در بین دانشجویان دانشگاه آزاد کرمانشاه مورد بررسی قرار دهد.

۲- پیشینه پژوهشی

افضلیان سلامی و همکاران (۱۳۹۷) بررسی مشارکت اجتماعی و عوامل مؤثر بر آن در شهرستان خواف انجام داده است یافته های تحقیق نشان می دهند که میانگین مشارکت اجتماعی پاسخگویان در حد متوسط است. از بین عوامل مؤثر بر مشارکت اجتماعی، انسجام اجتماعی و تحصیلات بیشترین تأثیر و مذهب و احساس بی قدرتی کمترین تأثیر را داشته اند. در این تحقیق تأثیر اعتماد اجتماعی، انسجام اجتماعی، عام گرایی، آینده گرایی و سنت گرایی بر مشارکت اجتماعی، معنادار بوده و تأثیر سن، مذهب و احساس بی قدرتی بر مشارکت اجتماعی معنادار نبوده است.

اکبری و امیر محمودی (۱۳۹۵) در تحقیقی با عنوان «رابطه مشارکت اجتماعی با رضایت شغلی در ادارات دولتی شهر بندرعباس» پرداخته اند. نتایج پژوهش نشان داد، مشارکت کارکنان رابطه ای معناداری با رضایت شغلی کارکنان دارد و از بین ابعادش با مشارکت در هدف گذاری، تصمیم گیری، حل مشکلات، تغییر و تحولات، برنامه ریزی، نظارت و کنترل و همکاری و فعالیت های داوطلبانه، رابطه ای مثبت و معناداری با متغیر وابسته وجود دارد ولی با ابعاد مشارکت در تفویض اختیارات و تقسیم کار مشارکت در ارزیابی رابطه وجود ندارد.

گلایبی و اخشی (۱۳۹۳) «مشارکت اجتماعی و نشاط اجتماعی» نتایج تحقیق نشان می دهد که میزان نشاط اجتماعی در حد متوسط به بالا و میزان مشارکت اجتماعی در حد متوسط به پایین است. در ابعاد مشارکت اجتماعی روحیه مشارکتی و در ابعاد نشاط اجتماعی بعد رضایت از خود بیشترین میانگین

را در بین دانشجویان به خود اختصاص می‌دهند. میزان نشاط اجتماعی با مشارکت اجتماعی و ابعاد سه‌گانه آن دارای همبستگی مستقیم معنی‌دار بود؛ ولی مشارکت و نشاط اجتماعی بر اساس جنس و وضعیت تأهل دانشجویان معنی‌دار نبودند. دانشجویان رشته‌های علوم انسانی و پزشکی بانشاط‌تر بوده و دانشجویان فنی در بین دانشجویان مورد مطالعه از کمترین میزان نشاط برخوردار بودند. در نهایت، تحلیل رگرسیون نشان داد که ۱۷ درصد از تغییرات متغیر نشاط اجتماعی از روی ابعاد سه‌گانه مشارکت اجتماعی قابل تبیین است. همچنین، وجود روحیه مشارکتی بیشترین تأثیر را در میزان نشاط اجتماعی دانشجویان دارا بوده است.

هزار جریبی و مرادی (۱۳۹۳) نشاط اجتماعی و عوامل مرتبط با آن (مطالعه‌ای در بین دانشجویان دانشگاه علامه طباطبایی) تحقیق به روش پیمایش و در میان دانشجویان دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی با حجم نمونه ۱۷۰ نفر و با ابزار پرسشنامه صورت گرفته است. نتایج، وجود رابطه معنی‌دار و مثبت میان متغیرهای دین‌داری (در بعد پیامدی)، امنیت هستی‌شناختی، اعتماد اجتماعی و گستره روابط خویشاوندی با متغیر نشاط اجتماعی را نشان می‌دهد.

نوروزی و بختیاری (۱۳۸۸) مشارکت اجتماعی و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن یافته‌های پژوهش، حاکی از میزان مشارکت اجتماعی - سیاسی متوسط به پایین در شهرستان خدابنده است. همچنین همبستگی معنی‌دار، در سطح اطمینان ۹۹ درصد، بین متغیرهای مستقل (سن، جنسیت، طبقه اجتماعی، محل سکونت، عام‌گرایی، آینده‌نگری، بیگانگی اجتماعی - سیاسی، اعتماد، ساختار خانواده، تعلیم و تربیت، رسانه‌های گروهی، تقدیرگرایی با متغیر وابسته (مشارکت اجتماعی - سیاسی)، برقرار است.

مک کلارک (۲۰۰۱) در پژوهشی با عنوان «شبکه اجتماعی و مشارکت سیاسی» دریافت که علاوه بر اینکه تعاملات اجتماعی محتوای سیاسی مهمی دارند، اندازه شبکه تعامل افراد نیز مهم است. افرادی که با دوستان و آشنایان سیاسی بیشتری ارتباط داشته‌اند از مشارکت سیاسی بهتری نیز برخوردار بوده‌اند. در گروه‌های دونفری، مانند زن و شوهرها، نتایج نشان می‌دهد زوجینی که همسرانشان به سیاست علاقه‌مندند از میزان مشارکت بیشتری برخوردار بوده‌اند.

وان گرینو ودوری دیگ (۲۰۱۰) در مقاله خود با عنوان "مشارکت اجتماعی رسمی و غیررسمی جوانان و بزرگسالان در هلند در طی سال‌های ۱۹۹۲ الی ۲۰۰۲" به بررسی ویژگی‌های مشارکت اجتماعی رسمی و غیررسمی سنین ۶۰ تا ۶۹ سال در سال‌های ۱۹۹۲ الی ۲۰۰۲ پرداخته‌اند. داده‌های این پژوهش از مطالعه‌ی طولی سنی آمستردام گرفته شده است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که تفاوت‌های نسلی در مشارکت رسمی (به‌عنوان مثال عضویت در سازمان‌ها، کار داوطلبانه و کار در سازمان‌های مذهبی) و مشارکت غیررسمی (داشتن شبکه اجتماعی بزرگ و فعالیت‌های فرهنگی-تفریحی) با تفاوت‌های نسلی در ویژگی‌های فردی (سطح تحصیلات و وضعیت تأهل) رابطه دارد. همچنین نتایج نشان می‌دهد که در بین سال‌های ۱۹۹۲ الی ۲۰۰۲ در همه‌ی شکل‌های مشارکت اجتماعی به‌استثنای مشارکت مذهبی افزایش وجود داشته است.

گلین، کورمینا و سارایس (۲۰۱۰) در تحقیق با عنوان «اندازه‌گیری مشارکت اجتماعی و جایگاه آن در نظریه سرمایه اجتماعی» به بررسی متغیر مشارکت اجتماعی پرداخته‌اند. در این تحقیق مشارکت به دو بخش رسمی و غیررسمی تقسیم شده است. یافته‌ها نشان می‌دهد که میان مشارکت رسمی و مشارکت غیررسمی تفاوت وجود دارد، زیرا رابطه هر یک از این دو با متغیرهایی مانند سن، تحصیلات، فعالیت سیاسی و شادمانی به‌صورت بسیار متفاوت بوده است. آن‌ها همچنین معتقدند که این بین دو نوع مشارکت با دیگر مشارکت با دیگر اجزای مهم ساختار اجتماعی مانند اعتماد اجتماعی و اعتماد سیاسی به‌ندرت ممکن است رابطه وجود داشته باشد.

۳- مبانی نظری

دورکیم در نظریات خود به بررسی انجمن‌های داوطلبانه می‌پردازد. دورکیم، انجمن‌ها را در جامعه‌های نوین امری ضروری می‌داند و آن را به‌مثابه‌ی راهی برای درمان بیماری‌های جامعه جدید مطرح می‌کند. به نظر او وقتی که گروه‌های اختصاصی تشکیل می‌شوند و فعالیت‌هایی درون آن‌ها بسط و توسعه پیدا می‌کند، نه‌تنها جامعه در این امر ذینفع است، بلکه فرد نیز در این گروه‌ها منبع رضایت خاطر خود را می‌یابد یا به‌عبارتی دیگر شادتر می‌شود. گرد هم آمدن افراد مشترک‌المنافع تنها برای دفاع از منافع خود نیست، بلکه برای این است که لذت در جمع بودن را دریابند و با عده‌ای یک واحد را بسازند. بنابراین، زندگی فعال اجتماعی مهم‌ترین عامل شادی است. به‌گونه‌ای که ایجاد رابطه‌ی سالم اجتماعی توأم با اعتماد، احترام متقابل، همکاری، صداقت و به‌طور کلی، علاقه اجتماعی، زمینه‌های ایجاد و تثبیت مثبت اندیشی و احساس ارزشمندی در افراد را به وجود می‌آورد که پیامدهایی چون امیدواری، خوش‌بینی، رضایتمندی، اطمینان خاطر در فرد و به‌طور کلی، احساس شادی را در افراد جامعه می‌آفریند. از سویی مشارکت اجتماعی دارای دو بُعد است:

- ۱- مشارکت اجتماعی رسمی، مانند عضویت در سازمان‌ها، باشگاه‌ها و انجمن‌ها.
 - ۲- مشارکت اجتماعی غیررسمی، مانند ارتباط با دوستان، همسایگان، خویشاوندان و همکاران. تحقیقات در این زمینه نشان داده‌اند که وجود تعاملات و مشارکت‌های اجتماعی، چه در اجتماعات رسمی و چه در اجتماعات غیررسمی، احساس رضایت از زندگی، حمایت از سوی دیگران و تعلق به گروه را افزایش می‌دهد، که همه‌ی این‌ها در ایجاد نشاط در افراد بسیار مهم هستند.
- در همین راستا دورکیم معتقد است، مشارکت اجتماعی از دو طریق منشأ و منبع شادی افراد تلقی می‌شود:

الف- از طریق عضویت داوطلبانه در انجمن‌ها و مؤسسات؛

ب- از طریق عضویت در یک مجمع مذهبی و یا مشارکت‌های مذهبی .

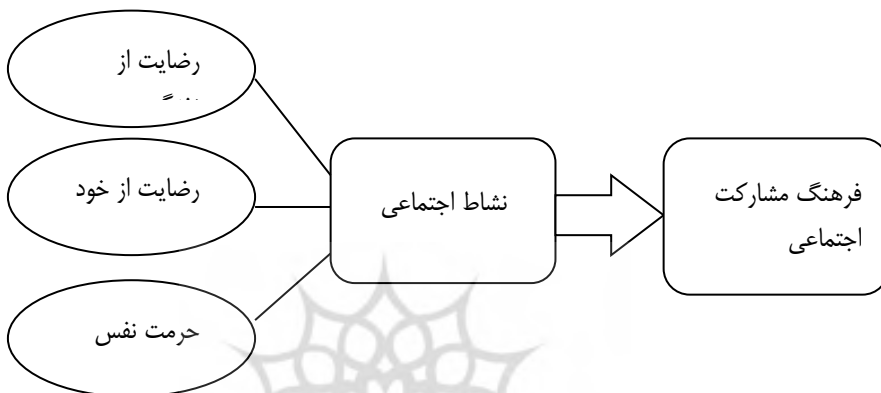
سپس وی به چگونگی اثرگذاری آن روابط بر پدیده‌ی شادی می‌پردازد و می‌افزاید که آن دو نوع روابط، به دو دلیل شادی را افزایش می‌دهند: ابتدا اینکه عضویت، یک نظم اجتماعی ایجاد می‌کند، به‌طوری‌که از آن راه، فردگرایی مفرط و آنومی کنترل می‌شود و دوم اینکه ترکیبی متعالی - معنوی

ایجاد می‌شود که از آن طریق، تجمع نیروهای اعتقادی و عملی (اجرایی) انسان‌ها به یک احساس جمعی برای فهم جنبه‌های مختلف زندگی مبدل می‌شود. بدین ترتیب، می‌توان گفت که شبکه روابط افراد در سازندگی شادمانی آن‌ها اهمیت بسزایی دارد، به طوری که این روابط از یک سو احساس هویت و از سوی دیگر، احساس مثبتی را برای افراد به ارمغان می‌آورد. البته این روابط نقش‌های اجتماعی ویژه و مسئولیت‌هایی هم به همراه دارد (Panahi and Dehghani, 2012).

با در نظر گرفتن پارادایم‌های غالب در جامعه‌شناسی در قالب چهار پارادایم واقعیت اجتماعی، تعریف اجتماعی، رفتار اجتماعی و ترکیبی ابعاد نظری و روش‌شناختی مشارکت مطرح می‌شود:

۱- پارادایم واقعیت اجتماعی، در قالب پارادایم واقعیت اجتماعی مشارکت اجتماعی به عنوان واقعیتی اجتماعی در اشکال جمعی، انجمنی، گروهی و نهادی عینیت پیدا می‌کند که از منظر کارکردی و ساختاری در قالب رویکردهای نظری کارکردی- ساختی و تضاد مورد واکاوی نظری قرار می‌گیرد و از حیث روش شناختی با اختیار نمودن رویکرد جمع‌گرایی و واقع‌گرایی روش‌شناختی با به کارگیری تبیین‌های کارکردی ساختاری و سیستمی فعالیت مشارکت را به عنوان واقعیتی جمعی در شکل گروهی، سازمانی، نهادی و ساختاری آن بهره‌گیری از مبین‌های در مقیاس خرد، میانی و کلان مورد تحلیل و تبیین قرار می‌گیرد. در این پارادایم جامعه فراتر از مجموعه افراد تشکیل دهنده آن در نظر گرفته می‌شود جامعه تنها مجموعه‌ای از افراد نیست، منظومه‌ای است که از اتحاد افراد به وجود آمده و واقعیت خاصی با صفات خاصی است (Ghaffari and Niazi, 2007). ۲- تعریف اجتماعی، در قالب پارادایم تعریف اجتماعی کنشگر اجتماعی به عنوان موجودی فعال و صاحب اراده و اختیار تعریف می‌شود و جهان اجتماعی، به عنوان موجودی فعال و صاحب اراده و اختیار تعریف می‌شود و جهان اجتماعی، به عنوان واقعیتی خارجی محصول ذهن و اراده و نظام معانی کنشگر اجتماعی پنداشته می‌شود. در این پارادایم از حیث روش‌شناسی تاکید را بر فردگرایی روش‌شناختی نهاده و از رویکردهای نظری کنش متقابل نهادی، پدیدارشناسی و مردم‌روش برای تفسیر و فهم پدیده‌های اجتماعی استفاده می‌شود. ۳- پارادایم رفتار اجتماعی، در قالب پارادایم رفتار اجتماعی مشارکت اجتماعی به عنوان نوعی رفتار مورد مطالعه قرار می‌گیرد رفتاری که صورت کاملاً عینی و خارجی داشته و تحت تاثیر محرک‌های بیرونی شکل می‌گیرد. در این پارادایم از حیث نظری از رویکردهای جامعه‌شناسی رفتاری چون نظریه انتخاب منطقی کنش، نظریه مبادله و نظریه بازی برای تبیین رفتار مشارکتی استفاده می‌شود. ۴- پارادایم ترکیبی، با توجه به پیچیدگی و ابعاد متعدد و چندگانه واقعیت اجتماعی و پرهیز از هر نوع تقلیل‌گرایی برا تبیین مشارکت اجتماعی در دودهمه اخیر در ادبیات توسعه پارادایم ترکیبی رشد یافته که معتقد است در تبیین واقعیت‌ها و فرایندهای اجتماعی باید نگاهی کل‌گرایانه داشت و نوعی کثرت‌گرایی روش‌شناختی را پذیرفت و به ابعاد و ساحت‌های مختلف در سطوح فردی و کلان و نیز اثرگذاری و رابطه متعامل بین کنشگران و ساختارهای اجتماعی توجه نمود (Ghaffari and Niazi, 2007). کولین توسعه را برآمده از ساختار اجتماع می‌داند، وی برا آمادگی ذهنی و وجود انگیزه‌های شخصی برای تحقق مشارکت و توسعه تاکید می‌ورزد. مشارکت

موثر مستلزم وجود انگیزه های شخصی است. به عبارتی مشارکت قبل از اینکه نمود عینی بیابد، پدیده ای ذهنی است که باید آن را در افکار، عقاید، رفتار و فرهنگ مردم جستجو کرد. برای درونی سازی فرهنگ مشارکت، باید بسیاری از قالب های پیش ساخته ذهنی را دگرگون ساخت و این امر بدون کار فرهنگی میسر نمی شود (Watani, 2007).
با توجه به این مباحث می توان مدل نظری تحقیق را به صورت زیر ترسیم کرد:

شکل ۱- مدل مفهومی تحقیق

فرضیه های که در این تحقیق مورد بررسی قرار گرفته عبارتند از:
رضایت از زندگی بر فرهنگ مشارکت اجتماعی دانشجویان تأثیرگذار است.
رضایت از خود بر فرهنگ مشارکت اجتماعی دانشجویان تأثیرگذار است.
حرمت نفس بر فرهنگ مشارکت اجتماعی دانشجویان تأثیرگذار است.

۴- روش تحقیق

پژوهش حاضر برحسب هدف کاربردی و نوع روش پیمایش بود. جامعه آماری عبارت است از مجموعه ای از افراد که در یک سری از صفات مشترک هستند و قرار است یافته های پژوهش به این جامعه تعمیم داده شود. جامعه آماری مورد بررسی در این پژوهش کلیه دانشجویان دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه آزاد اسلامی کرمانشاه در نظر گرفته شده و در نیمسال دوم ۱۳۹۹ - ۱۴۰۰ در این دانشکده مشغول به تحصیل بوده اند. که ۳۳۰ نفر از دانشجویان این دانشکده با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی به عنوان نمونه انتخاب شده اند و حجم نمونه از طریق فرمول کوکران محاسبه شد. و داده ها با استفاده از ابزار پرسشنامه نشاط اجتماعی و فرهنگ مشارکت اجتماعی

گردآوری شده‌اند، اعتبار و روایی مقیاسهای تحقیق با توجه به ضریب آلفای کرونباخ مورد تأیید قرار گرفته است. جهت آزمون فرضیه‌ها از رگرسیون استفاده شده و تجزیه و تحلیل اطلاعات و داده‌ها با نرم‌افزار Amos انجام شد.

۵- یافته‌ها

جدول شماره ۱ آزمون کولموگروف اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن توزیع متغیرها

متغیرها	سطح معناداری آزمون کولموگروف اسمیرانف	نتیجه آزمون
نشاط اجتماعی	۰.۲۱	توزیع نرمال داده‌ها
فرهنگ مشارکت اجتماعی	۰.۱۷	توزیع نرمال داده‌ها

با توجه به آزمون فوق و سطوح معناداری کلیه متغیرها که بزرگ‌تر از ۰.۰۵ گزارش شده است، می‌توان استنباط نمود که کلیه متغیرها از توزیع نرمال پیروی می‌کنند و در این پژوهش باید از آزمون‌های پارامتریک استفاده گردد.

جدول شماره ۲(آماره‌های پراکندگی مرکزی از متغیر فرهنگ مشارکت اجتماعی

متغیرها	تعداد	میانگین	انحراف معیار
روحیه مشارکت	۳۳۵	۳.۶۳	۰.۶۹
مشارکت ذهنی	۳۳۵	۳.۳۶	۰.۹۵
مشارکت عینی	۳۳۵	۳.۹۱	۰.۶۷
مشارکت در امور شهری	۳۳۵	۲.۵۴	۰.۶۷
عضویت در تشکلهای	۳۳۵	۳.۴۹	۰.۴۸
مشارکت ورزشی	۳۳۵	۴.۰۶	۰.۸۰

این جدول که به یافته‌های توصیفی این پژوهش اختصاص دارد شامل آماره‌های پراکندگی مرکزی (میانگین و انحراف معیار) از متغیر مشارکت اجتماعی و مؤلفه‌های آن است. با توجه به آماره‌های

پراکندگی به دست آمده در جدول (۲) متغیر فرهنگ مشارکت اجتماعی و مؤلفه‌های آن میانگین اکتسابی بالاتر از حد متوسط جامعه (۳) را به خود اختصاص داده است.

فرضیه اول: "حرمت نفس بر فرهنگ مشارکت اجتماعی دانشجویان تأثیرگذار است."

جدول شماره ۳ خروجی استاندارد وزن‌های رگرسیونی

متغیرها	مقادیر استاندارد شده	نقاط بحرانی	سطح معناداری
تأثیر حرمت نفس بر مشارکت اجتماعی	۰.۲۰	۲.۳۱	۰.۰۲
جدول خروجی استاندارد آزمون بوت استرپ در ضریب تعیین (R^2)			
مقادیر استاندارد شده	حد پایین	حد بالا	سطح معناداری
۰.۰۴	۰.۰۱	۰.۰۸	۰.۰۱

با توجه به مدل رگرسیونی ساده و خروجی استاندارد آن در نرم‌افزار Amos چنین می‌توان استنباط نمود که میزان تأثیر متغیر مستقل بر متغیر وابسته ۰/۲۰ گزارش شده است که این میزان تأثیر، یک تأثیر با شدت مناسبی بوده و ضریب تعیین R^2 آن نیز برابر با ۰/۰۴ است و بیانگر آنست که ۴ درصد واریانس متغیر وابسته (مشارکت اجتماعی) توسط متغیر مستقل (حرمت نفس) تبیین شده است. به عبارت ساده‌تر ۴ درصد از عامل تغییرات مشارکت اجتماعی مربوط به متغیر حرمت نفس است. مقدار سطح معناداری نیز در خروجی نرم‌افزار و در کادر وزن‌های رگرسیونی نیز برابر با ۰/۰۰۱ گزارش شده است که از مقدار بحرانی ۰/۰۵ کوچک‌تر بوده و معنادار بودن این تأثیر را از لحاظ آماری گزارش می‌کند. به‌طور کلی با توجه به خروجی آزمون بوت استرپ برای روشن شدن معناداری یا عدم معناداری ضریب تعیین ۰/۰۴ (۴ درصدی مدل در جامعه آماری) چون مقدار سطح معناداری در این آزمون برابر با ۰/۰۰۰۱ گزارش شده و از سطح خطای ۰/۰۵ کوچک‌تر است و در بازه‌های حد پایین و حد بالا صفر واقع نشده است می‌توان استنباط نمود که به‌طور کلی این اثرات (تأثیر متغیر مستقل بر متغیر وابسته) معنادار است و فرضیه فوق تأیید می‌شود پس حرمت نفس بر مشارکت اجتماعی دانشجویان تأثیرگذار است.

فرضیه دوم: "رضایت از خود بر مشارکت اجتماعی دانشجویان تأثیرگذار است."

جدول شماره ۴ خروجی استاندارد وزن‌های رگرسیونی

متغیرها	مقادیر	نقاط	سطح
	استاندارد شده	بحرانی	معناداری
تأثیر رضایت از خود بر مشارکت اجتماعی	۰.۲۹	۲۶۵	۰.۰۰۸

با توجه به مدل رگرسیونی ساده و خروجی استاندارد آن در نرم‌افزار Amos چنین می‌توان استنباط نمود که میزان تأثیر متغیر مستقل بر متغیر وابسته ۰/۲۹ گزارش شده است که این میزان تأثیر، یک تأثیر با شدت مناسبی بوده و ضریب تعیین R^2 آن نیز برابر با ۰/۰۹ است و بیانگر آنست که ۹ درصد واریانس متغیر وابسته (مشارکت اجتماعی) توسط متغیر مستقل (نشاط اجتماعی) تبیین شده است. به عبارت ساده‌تر ۹ درصد از عامل تغییرات مشارکت اجتماعی مربوط به متغیر رضایت از خود است. مقدار سطح معناداری نیز در خروجی نرم‌افزار و در کادر وزن‌های رگرسیونی نیز برابر با ۰/۰۰۱ گزارش شده است که از مقدار بحرانی ۰/۰۵ کوچک‌تر بوده و معنادار بودن این تأثیر را از لحاظ آماری گزارش می‌کند. به‌طور کلی با توجه به خروجی آزمون بوت استرپ برای روشن شدن معناداری یا عدم معناداری ضریب تعیین ۰/۰۹ (۹ درصدی مدل در جامعه آماری) چون مقدار سطح معناداری در این آزمون برابر با ۰/۰۰۰۱ گزارش شده و از سطح خطای ۰/۰۵ کوچک‌تر است و در بازه‌های حد پایین و حد بالا صفر واقع نشده است می‌توان استنباط نمود که به‌طور کلی این اثرات (تأثیر متغیر مستقل بر متغیر وابسته) معنادار است و فرضیه فوق تأیید می‌شود پس رضایت از خود بر فرهنگ مشارکت اجتماعی دانشجویان تأثیرگذار است.

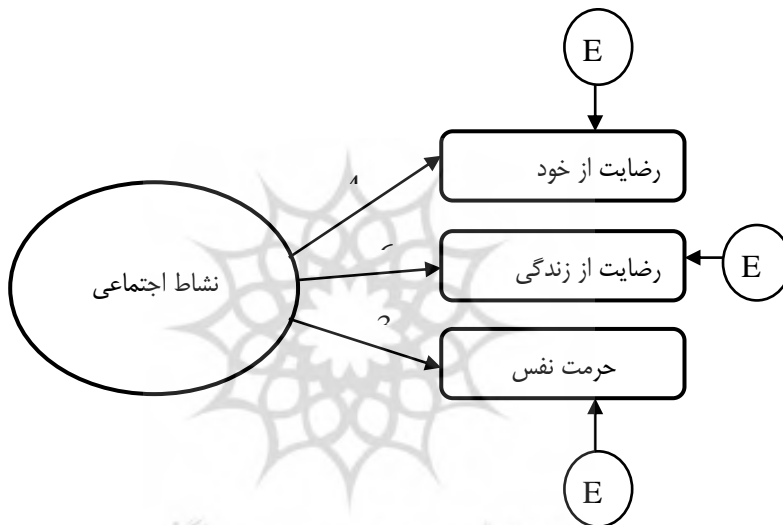
فرضیه سوم: "رضایت از زندگی بر فرهنگ مشارکت اجتماعی دانشجویان تأثیرگذار است."

جدول شماره ۵ خروجی استاندارد وزن‌های رگرسیونی

متغیرها	مقادیر	نقاط	سطح معناداری
	استاندارد شده	بحرانی	
تأثیر رضایت از زندگی بر مشارکت اجتماعی	۰.۲۶	۲۴۴	۰.۰۱

میزان تأثیر متغیر مستقل بر متغیر وابسته ۰/۲۶ گزارش شده است که این میزان تأثیر، یک تأثیر با شدت مناسبی بوده و ضریب تعیین R^2 آن نیز برابر با ۰/۰۶ است و بیانگر آنست که ۶ درصد واریانس متغیر وابسته (مشارکت اجتماعی) توسط متغیر مستقل (رضایت زندگی) تبیین شده است. به عبارت ساده‌تر ۶ درصد از عامل تغییرات مشارکت اجتماعی مربوط به متغیر رضایت زندگی است. مقدار سطح معناداری نیز در خروجی نرم‌افزار و در کادر وزن‌های رگرسیونی نیز برابر با ۰/۰۰۱

گزارش شده است که از مقدار بحرانی $0/05$ کوچکتر بوده و معنادار بودن این تأثیر را از لحاظ آماری گزارش می‌کند. به‌طور کلی با توجه به خروجی آزمون بوت استرپ برای روشن شدن معناداری یا عدم معناداری ضریب تعیین $0/06$ (۶ درصدی مدل در جامعه آماری) چون مقدار سطح معناداری در این آزمون برابر با $0/0001$ گزارش شده و از سطح خطای $0/05$ کوچکتر است و در بازه‌های حد پایین و حد بالا صفر واقع نشده است می‌توان استنباط نمود که به‌طور کلی این اثرات (تأثیر متغیر مستقل بر متغیر وابسته) معنادار است و فرضیه فوق تأیید می‌شود پس رضایت از زندگی بر فرهنگ مشارکت اجتماعی دانشجویان تأثیرگذار است.

شکل ۲- مدل عاملی تحقیق

- مدل عاملی تأییدی فوق نشان می‌دهد که مؤلفه‌های ذیل به ترتیب بیشترین تا کمترین اهمیت در تبیین متغیر نشاط اجتماعی را دارند که عبارت‌اند از:
 ۱. مؤلفه رضایت زندگی با میزان بار عاملی $0/64$ و ضریب تعیین (R^2) ۴۱ درصدی.
 ۲. مؤلفه رضایت از خود با میزان بار عاملی $0/42$ و ضریب تعیین (R^2) ۱۷ درصدی.
 ۳. مؤلفه حرمت نفس با میزان بار عاملی $0/37$ و ضریب تعیین (R^2) ۱۳ درصدی.

جدول شماره ۶ خروجی وزن‌های رگرسیونی

وضعیت شاخص	مقادیر استاندارد شده	نقاط بحرانی	سطح معناداری
حرمت نفس	۰.۳۷	۷.۸۱	۰.۰۰۰۱
رضایت از خود	۰.۴۲	۹.۱۱	۰.۰۰۰۱

رضایت از زندگی				
۰.۰۰۰۱	۱۰.۸۳	۰.۶۴		
جدول شماره ۷ خروجی شاخص‌های ارزیابی کلیت مدل				
وضعیت شاخص	CFI	PCFI	RMSEA	CMIN/DF
حد مطلوب	بزرگ‌تر از ۰/۹۰	بزرگ‌تر از ۰/۵۰	کوچک‌تر از ۰/۰۸	کوچک‌تر از ۵
وضعیت گزارش شده	۰/۹۴	۰/۵۴	۰/۰۷	۱/۹۷
بعد از اصلاح مدل	**	**	**	**
کلیت مدل	مدل مطلوب است			

کلیه مقادیر سطوح معناداری (P-Value) در خروجی وزن‌های رگرسیونی از ۰/۰۵ کوچک‌تر است که بیانگر آن است که: کلیه ضرایب همبستگی بین متغیرهای آشکار و متغیر پنهان در مدل فوق دارای تفاوت معناداری در سطح معناداری ۰/۰۵ می‌باشند. شاخص‌های ارزیابی کلیت مدل نیز نشان داده است که؛ وضعیت شاخص‌های بدی برازش مدل (RMSEA و CMIN/DF) و شاخص‌های خوبی برازش مدل (CFI و PCFI) در حد مطلوب و استاندارد مدل است و نیازی به اصلاح مدل نیست.

۶- نتایج

مشارکت جزء اساسی و لاینفک توسعه به شمار آمده که با استفاده از کمک داوطلبانه اجتماعی و بهره‌گیری از منابع داخلی در جهت تحقق توسعه و کاهش هزینه‌های آن موثر است. مشارکت اجتماعی می‌تواند کارکردهای اجتماعی داشته باشد. کارکردهایی چون ایجاد نشاط و شادابی، پراکندن روحیه عشق به سرزمین، بالا بردن سطح امید به زندگی، افزایش حس تعهد و مسئولیت‌شناسی نسبت به جامعه و ایجاد تمایل هر چه بیشتر به فرهنگ خودی.

مشارکت، با نشاطی که به جامعه ارزانی می‌کند، کیفیت زندگی اجتماعی را افزایش می‌دهد و لذا یک سرمایه اجتماعی محسوب می‌شود. نشاط اجتماعی موهبت بزرگی است که ردپای آن را می‌توان در مفهوم مشارکت اجتماعی دید. اینگلهارت پیدایش نشاط را به گسترش فرایند توسعه اجتماعی - اقتصادی نسبت می‌دهد و بیان می‌کند که توسعه اجتماعی - اقتصادی به واسطه‌ی افزایش منابع مادی افراد به طور مستقیم بر درک از امنیت وجودی و اطمینان از بقا مادی اثر می‌گذارد و امنیت و بقا مادی نشاط را برای فرد به همراه خواهد داشت که خود بر روی مشارکت اجتماعی نیز تاثیر گذار

است. یافته های این پژوهش تاثیر رضایت از زندگی، رضایت از خود و حرمت نفس را بر مشارکت اجتماعی تایید کرده است. دورکیم در نظریات خود، حضور افراد در انجمن های داوطلبانه را منبع رضایت خاطر آن ها می داند. نشاط اجتماعی بر مشارکت اجتماعی اثر می گذارد. این نتیجه گیری نشان می دهد نشاط اجتماعی، رضایت از خود، رضایت از زندگی و حرمت نفس روحیه مشارکت را در افراد بالا برده و همچنین نشان می دهد که رضایت از زندگی بیشترین تاثیر را در مشارکت اجتماعی دانشجویان دارد. با توجه به نتایج پژوهش یکی از راهکارهای پیشنهادی برای بالا بردن مشارکت اجتماعی، افزایش رفاه اجتماعی در جامعه جهت رضایت از زندگی که به عنوان تاثیر گذارترین عامل شناخته شد. جامعه با نشاط جامعه ایی مشارکت جو را در

نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش گلابی و اخشی (۱۳۹۳)، هزارجریبی و مرادی (۱۳۹۳) همسو می باشد با این تفاوت که در این تحقیق رضایت از زندگی بیشترین تاثیر گذاری را دارد. بنابراین پیشنهاد می شود:

- مطالعه مسئله پژوهش (رابطه نشاط اجتماعی با مشارکت اجتماعی) در بین سایر گروه ها و اقشار جامعه همچون روستائیان، دانش آموزان و ...
- ساخت های پرسشنامه های استاندارد که اعتبار محتوایی و سازه های و پایایی آن ها تایید شده برای سنجش نشاط اجتماعی و مشارکت اجتماعی
- مطالعه تاثیر نشاط اجتماعی در ابعاد مشارکت سیاسی، فرهنگی و اقتصادی

Reference

- Afzalian Salami, Musa; Zamani Moghadam, Masoud and Salehi, Ismail (2018). A Study of Social Participation and the Factors Affecting It in Khaf City, Scientific-Promotional Quarterly of Khorasan Cultural-Social Studies, Year 13, Number 2, pp. 46-7. [in Persian]
- Anbari, Musa (2012). A Survey of Areas and Strategies of Social Joy in Iran, Tehran: Supreme Council of the Cultural Revolution. [in Persian]
- Asghar Kia, Ali and Amiri, Roghayeh (2013). Investigating the level of social vitality and its related factors among the citizens of Ahvaz, Social Welfare Planning and Development Quarterly, No. 15. [in Persian]
- Azizi, Ibrahim (2009). The Role of Spreading Vitality and Hope with Development and Growth, Journal of Culture and Life

- No. 12 of the former Council of Culture and Arts 4, page 16.[in Persian]
- Bukharaee, Ahmad; Mohammad Hassan Sharbatian and Pouya Tawafi (2015). Sociological study of the relationship between cheerfulness and social health (young people aged 18 to 30 in Malayer city), Quarterly Journal of Welfare Planning and Social Development, No. 25, pp. 1-39). [in Persian]
- Chalabi, Massoud and Mousavi, Seyed Mohsen (2008). "Sociological study of the factors affecting happiness at the micro and macro levels", Iranian Journal of Sociology, Volume 9, Vols. 1 and 2, pp. 57-34. [in Persian]
- Eskandari, Muharram (2007). Handbook of New Teaching Methods, Rahyafat Publications, First Edition.[in Persian]
- Ezkiya, Mostafa and Gholamreza, Ghaffari (2001). Investigating the Relationship between Social Trust and Social Participation in Rural Areas of Kashan, Scientific Journal of Social Sciences Research, No. 17, pp. 3-31.[in Persian]
- Ghaffari, Gholamreza and Niazi, Mohsen (2007). Sociology of Participation, Tehran: Publishing Nzdik.[in Persian]
- Golabe, Fatima; Akhshi, Nazila; (2015). Social participation and social vitality, Applied Sociology, 59 (3), pp. 139-160.[in Persian]
- Guillen, Laura, Coromina, Lluís & Saris, Willem E (2010) Measurement of Social Participation and its Place in Social Capital Theory, Soc Indic Research. DOI s11205-010-9631-6.
- Hew, K.F (2011), Students' and teachers' use of Facebook. Computers in Human Behaviour. Article available at doi:10.1016/j.chb.2010.11.020.
- Hezar Jaribi, Jafar and Moradi, Sajjad (2014). Social vitality and its related factors (a study among students of Allameh Tabatabaei University), Quarterly Journal of National Studies; 60, Fifteenth Year, No. 4.[in Persian]
- Kawachi, I. Subramanian, V. Kim, D. (2008) Social Capital and Health, New York: Springer.
- Khorshidi, Reza (2013). Theory of social vitality: An introduction to ways to promote social vitality. Education, Volume 16, Number 3.[in Persian]

- Kim, S. (2011), Sociological studies on happiness in cross- national contexts: effects of economic inequality and marriage: University of Iowa: Theses and dissertations: Iowa Research Online.
- Nowruzi, Faizollah and Bakhtiari, Mahnaz (2009). Social participation and social factors affecting it. Journal of Strategy. Year 18, No. 53,.[in Persian]
- Panahi, Mohammad Hossein and Dehghani, Hamid (2012). "Study of effective factors on students' happiness with emphasis on social participation", Applied Sociology, Year 23, No. 1,.[in Persian]
- Rahimi Yeganeh, Zahra (2009). Happy and cheerful family, Isfahan: Publication of Hadith Rah-e Eshg.[in Persian]
- Seligman, M. (2002) Authentic Happiness: Using the New Positive Psychology to Realize Your Potential for Lasting Fulfillment. New York: Free Press.
- Tiamsoon Sirisrisak (2009) Conservation of Bangkok old town. The University of Tokyo,7-3-1 Hongo, Bunkyo-ku, Tokyo 113-8656, Japan.
- Van Groenou, M. B., Deeg, H. D. (2010). Formal and informal social participation of the 'young-old' in The Netherlands in 1992 and 2002. Ageing & Society, 30 (3), 445 – 465.
- Watani, Ali (2007). Investigating the effective factors on increasing the motivation of individuals in social participation in Golestan province, Master Thesis in Sociology.[in Persian]

Social vitality with emphasis on the culture of social participation of Kermanshah students

Zeinab Rueentan¹, Afshin Rahnama Qarekhanbiglou², Maryam Rueentan^{3*}, Parvaneh Rueentan⁴

Abstract

The purpose of this study was to investigate social vitality with emphasis on the culture of social participation of students in Kermanshah. The present study was based on the applied purpose and type of survey method. The statistical population of the study was the students of the Faculty of Literature and Humanities of the Islamic Azad University of Kermanshah. The sample size was calculated using Cochran's formula of 330 people and the sampling method of the present study was random sampling. A questionnaire was used to analyze the data. Data were analyzed using Amos software. The results of this study show that the effects of life satisfaction, self-satisfaction and self-esteem on the culture of social participation are significant and the research hypotheses have been confirmed. Life satisfaction components with a factor load of 0.64 and a coefficient of determination (R²) of 41% and self-esteem components with a factor load of 0.37 and a coefficient of determination (R²) of 13% had the highest to lowest importance in explaining the social vitality variable, respectively.

Keywords: Social vitality, culture of participation, culture of social participation

¹- PhD in Curriculum Planning, Department of Educational Sciences, Arak Branch, Islamic Azad University, Arak, Iran

²- PhD in Business Management- Marketing Management, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

³-PhD in Sociology of Economics and Development, Faculty of Humanities, Islamic Azad University, Arak, Iran * (responsible author) maryam.rointan13@gmail.com

⁴-PhD in Exceptional Children, Faculty of Humanities, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran